

PEDAGOGIKA

T. XXVII

nr 2

RADA NAUKOWA

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński)
Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)
Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)
Wiesław JAMROŻEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Janina KAMIŃSKA (Uniwersytet Warszawski)
Hanna MARKIEWICZ (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie)
Adam MASSALSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji
w Lublinie) – przewodniczący
Wiktor OLJNIK (Uniwersytet Zarządzania Edukacją w Kijowie)
Jurij PELECH (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie)
Jozef PŠENAK (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie)
Kazimierz RĘDZIŃSKI (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie)
Grażyna RYGAŁ (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie)
Alina SBRUJEWA (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny
im. A. Makarenki w Sumach)
Stefania WALASEK (Uniwersytet Wrocławski)

LISTA RECENZENTÓW

Switłana KONDRATJUK (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. A. Makarenki
w Sumach)
Ewa KULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Elżbieta MAGIERA (Uniwersytet Szczeciński)
Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)
Tomasz OLCCHANOWSKI (Uniwersytet w Białymstoku)
Jerzy POTOCZNY (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie)
Andrzej RAJSKY (Uniwersytet Trnawski w Trnawie – Słowacja)
Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)
Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)
Janusz SZTUMSKI (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfańskiego
w Katowicach)
Adam WINIARZ (Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach)
Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie**

PEDAGOGIKA

**tom XXVII
nr 2**

Częstochowa 2018

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA

Korekta i redakcja techniczna
Zespół

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2018

ISSN 2545-3041

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

TEORIA WYCHOWANIA

Tomasz OLCCHANOWSKI

Proces wychowania w perspektywach psychologii politeistycznej (część 1) 15

Paweł ZIELIŃSKI

Aksjologia wychowania daojiao 35

Joanna JUSZCZYK-RYGALLO

Samopoznanie jako edukacyjny proces poszukiwania sensu 49

Łukasz CHODOROWSKI

Antropologiczny obraz wychowania w ujęciu starotestamentalnym 59

Andrzej KOŁAKOWSKI

Koncepcja wychowania obywatelskiego Fryderyka Wilhelma Foerstera w kontekście katolickiej etyki społecznej 75

CZĘŚĆ II

PEDEUTOLOGIA

Zofia FRĄCZEK

Wybrane współczesne problemy funkcjonowania w zawodzie nauczyciela i ich rozwiązywanie 91

Bogumiła BOBIK

Profesja pedagoga szkolnego. Metodologiczne podstawy badań diagnostyczno-weryfikacyjnych 103

Юлія ЗАЯЧУК

Сучасна світова динаміка вищої освіти: експертна оцінка ризиків 119

Романа МИХАЙЛИШИН

Гуманістичне виховання студентів у навчальному процесі на засадах ідей педагогіки співробітництва 133

CZĘŚĆ III

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

Kristina TOPIĆ, Iva ČOLAK

Psychology within Montessori pedagogy – theory and practice 143

Eugenia KARCZ-TARANOWICZ

Wychowanie do wartości dzieci w wieku wczesnoszkolnym 157

Beata LISOWSKA

Co obecnie powinni czytać uczniowie edukacji wczesnoszkolnej w świetle nowej podstawy programowej 167

Stanisława NAZARUK, Anna KLIM-KLIMASZEWSKA

Możliwości zastosowania chemii w edukacji przedszkolnej – przykłady z praktyki pedagogicznej 179

Mirosław KISIEL	
Kompetencje muzyczne nauczyciela nauczania początkowego wyzwaniem współczesnej edukacji	193
Katarzyna KLIMAS	
Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną – nowe wyzwania dla nauczyciela w edukacji wczesnoszkolnej	207
Janusz NOWAK	
Doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkole podstawowej	217
CZĘŚĆ IV	
PEDAGOGIKA SPOŁECZNA I OPIEKUŃCZO-RESOCJALIZACYJNA	
Iwona SAMBORSKA	
Projektowanie zrównoważonego środowiska edukacyjnego	231
Anita LUKENDA, Slavica PAVLOVIĆ	
Education of national minorities in Bosnia and Herzegovina: a case of Roma people ...	241
Андрій ПРОКІП, Юрій МИХАЛЬСЬКИЙ	
Форми праці з відвідувачами на міні-виставках у відділі зброї «Арсенал» Львівського історичного музею	253
Олексій КАРАМАНОВ	
Сучасні культурні практики у контексті ідей музейної педагогіки	263
Joanna Dominika BELZYT	
Improwizacja taneczna jako forma edukacyjna rozwijająca kreatywność dziecka	271
Anna NOWAK	
Ochrona praw ucznia/dziecka z niepełnosprawnością	285
Anna BANASIAK, Aneta ADAMUS	
Wizja dorosłości dzieci z niepełnosprawnością w percepcji ich matek	295
Beata ZAJĘCKA, Anna WOJNOWSKA	
Rola i znaczenie tatuażu wśród wychowanek Zakładu Poprawczego w Zawierciu	309
CZĘŚĆ V	
HISTORIA OŚWIATY I WYCHOWANIA	
Romuald GRZYBOWSKI	
Moralność komunistyczna jako konstytutywny składnik osobowości nowego człowieka (<i>homo sovieticus</i>)	325
Elżbieta GORLOFF	
Geneza, założenia, organizacja szkół eksperymentalnych, eksperymentujących i wiodących w okresie PRL-u (lata 60. XX wieku)	341
Stefania WALASEK	
Aktywność społeczna na rzecz rozwoju szkolnictwa w województwie wileńskim – działalność Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych (1932–1939)	361

Katarzyna ZALAS	
Działalność pozaszkolna nauczycieli szkół powszechnych w Częstochowie w organizacjach masowych w latach 1918–1939. Zarys problematyki	373
Izabela WRONA-MERYK	
Organizacja administracji i sieci szkolnictwa zawodowego w Częstochowie w pierwszych miesiącach po II wojnie światowej	383
Леонід ВАХОВСЬКИЙ	
Методологія української педагогіки в умовах радикальної реорганізації шкільної освіти (30-ті pp. XX ст.)	397
Світлана ІВАНЧИКОВА	
Особливості становлення системи фізкультурно-оздоровчої діяльності у вищих навчальних закладах України (20-ті pp. XX ст.)	409
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Studenckie żydowskie Towarzystwo Rygorozantów we Lwowie w latach 1918–1939 ..	421
Jacek TARASZKIEWICZ	
Uczniowie szkoły pijarskiej w Podolinie w latach 1642–1795	445
Kazimierz PUCHOWSKI	
Kwestia żydowska na sejmiku szkolnym w warszawskim Collegium Nobilium Societatis Jesu	463
Małgorzata PUCHOWSKA	
Clio na konwiktowej scenie w Chyrowie	473
Roman PELCZAR	
Warunki lokalowe i wyposażenie wiejskich szkół ludowych w rzymskokatolickiej diecezji przemyskiej w latach 1774–1873	485
Ewa KULA	
Wsparcie finansowe uczniów szkół średnich w świetle protokołów posiedzeń Rady Wychowania Publicznego w latach 1845–1850	503

CONTENTS

PART I

THE THEORY OF UPBRINGING

Tomasz OLCCHANOWSKI

The process of education in the perspectives of polytheistic psychology 15

Paweł ZIELIŃSKI

The axiology of upbringing of Daojiao 35

Joanna JUSZCZYK-RYGALLO

Self-knowledge as the educational process of searching for meaning 49

Łukasz CHODOROWSKI

Anthropological view of upbringing children in terms of the Old Testament 59

Andrzej KOŁAKOWSKI

The concept civic education of Frederick Wilhelm Foerster in the context of Catholic social ethics 75

PART II

THE PEDEUTOLOGY

Zofia FRĄCZEK

Chosen contemporary problems with functioning in teacher's profession and their solutions 91

Bogumiła BOBIK

The profession of a school pedagogue. Methodological basis of diagnostic and verification tests 103

Yuliya ZAYACHUK

Current global higher education dynamics: experts' forecasting of risks 119

Romana MYCHAILYSHYN

Humanistic education of students in the learning process based on the pedagogy of cooperation 133

CZEŚĆ III

NURSERY SCHOOL AND EARLY-SCHOOL EDUCATION

Kristina TOPIĆ, Iva ČOLAK

Psychology within Montessori pedagogy – theory and practice 143

Eugenia KARCZ-TARANOWICZ

Rearing of early-school children towards values 157

Beata LISOWSKA

What should pupils read of classes I–III in primary school according the new law in education 167

Stanisława NAZARUK, Anna KLIM-KLIMASZEWSKA

The potential for the application of chemistry in preschool education – examples from pedagogical practice 179

Mirosław KISIEL

- The musical competence of an early years teacher the challenge
a modern education 193

Katarzyna KLIMAS

- Student with intellectual disabilities – new challenges for teachers in the initial
education 207

Janusz NOWAK

- Educational and vocational counseling at primary school 217

PART IV

SOCIAL PEDAGOGICS AND CARE AND RESOCIALIZATION PEDAGOGICS

Iwona SAMBORSKA

- Designing a sustainable educational environment 231

Anita LUKENDA, Slavica PAVLOVIĆ

- Education of national minorities in Bosnia and Herzegovina: a case of Roma people ... 241

Andriy PROKIP, Yuriy MYHALSKYJ

- Forms of work with visitors a mini-exhibitions in the department
of weapons at Lviv Historical Museum 253

Oleksij KARAMANOV

- Modern cultural practices in the context of the ideas of museum pedagogy 263

Joanna Dominika BELZYT

- Dance improvisation as an educational form that develops the child's creativity 271

Anna NOWAK

- Protecting the rights of children/pupils with disabilities 285

Anna BANASIAK, Aneta ADAMUS

- Vision of the adulthood of children with disabilities in the opinion of their mothers 295

Beata ZAJĘCKA, Anna WOJNOWSKA

- Role and significance of tattoos among underage girls in Juvenile Correctional Facility
in Zawiercie 309

PART V

HISTORY OF EDUCATION AND UPBRINGING

Romuald GRZYBOWSKI

- Communist morality as integral part of the personality of homo sovieticus 325

Elżbieta GORLOFF

- Genesis, premises and organisation of experimental, experimenting and exemplary
schools in Polish People's Republic 341

Stefania WALASEK

- Social activity for the development of schooling in Vilnius voivodship. The work
of the Society for the Support of the Construction of Public State Schools
(1932–1939) 361

Katarzyna ZALAS

- Extramural activity of the teachers of primary schools in Częstochowa in mass organisations in the years since 1918 until 1939. The outline of the subject 373

Izabela WRONA-MERYK

- Organisation of the administration and the network of vocational schooling in Częstochowa in the first months following the Second World War 383

Leonid VAKHOVSKYI

- Methodology of Ukrainian pedagogy in conditions of radical reorganization of school education (1930s) 397

Svitlana IVANHYKOVA

- Peculiarities of the formation of the system of physical culture and health in higher educational institutions of Ukraine (1920s) 409

Kazimierz RĘDZIŃSKI

- Jewish Student Association of Rigorisants in Lviv (1918–1933) 421

Jacek TARASZKIEWICZ

- Piarists school students in Podolin 1642–1795 445

Kazimierz PUCHOWSKI

- The School Council of the Warsaw Collegium Nobilium Societatis Jesu on the Jewish question 463

Małgorzata PUCHOWSKA

- Clio on the College Stage in Chyrów 473

Roman PELCZAR

- Accommodation base and equipment for rural folk schools in the Roman Catholic diocese of Przemyśl in the years 1774–1873 485

Ewa KULA

- Financial support for high school students in the light of the minutes from the Public Education Board meetings 1845–1850 503